

. NMo ag V33 ghas

APPEL - VOKSENUTGAVE:

. "DET FINNES INGEN BARNDOM I SOWETO"

En S\$-afrikaner som heter Lerato Kumalo har skrevet et dikt som heter nettopp "Barndom i Soweto", Øg han skildrer barns hverdag i det svarte boligomridet:

Det finnes ingen lekeplasser

ingen parker

men mye sand

barn konkurrerer

biler, sykler, sultne l\$shunder

trange gater Øg s\$ppel

. det finnes ingen barndom

i Soweto

S\$-Afrikas apartheid-system rammer sarlig barn Øg unge. Apartheid er noe mer enn rasediskriminering. Apartheid er et \$konomisk system. Det hvite mindretallet lever i en luksus Øg velstand som er skapt av flertallet, enten gjennom darlig betalt arbeid i gruvene, p5 de hvites farmer eller som tjenere i middelklassens hjem.

Apartheid begynner den dagen et barn blir f\$dt. Med underernaring. Med darlige helsetilbud. Med det resultatet at sjansen for 5 d\$ f\$r fylte fem Ø

ar, er 14 til 15 ganger 55 stor for svarte som for hvite.

. .Apartheid fortsetter i skolen. Ved at det brukes ni ganger \$5 mye penger p5 hver hvite elev som p5 hver svarte elev. Ved at det er dobbelt 35 mange elever pr. larer i svarte skoler som i hvite skoler. Med det resultatet at halvparten av alle svarte skolebarn ikke far mer enn fem 5rs skolegang. Apartheid i skolen ble formalisert allerede p5 femti-tallet. En egen lov (Bantu Education Act) 51Ø fast at svarte skolebarn skulle g5 i at eget skolesystem som er vidt forskjellig fra de hvites skole. Undervisningen i de sakalte Bantu-skolene har som hovedm5l 5 overbevise elevene om at de aldri vil kunne oppn5 likestilling med de hvite. Elevene lerer en historie som ikke er deres, de fir minimal kunnskap i basis-fag som sprak, matematikk Øg naturfag. Hensikten med bantu-skolene er 5 skape passive arbeidere som . Ikke har mer kunnskap enn det som er absolutt ndtdvendig for 5 tilfredsstille V neringslivets behov for billig arbeidskraft.

I 1976 reiste barn og unge seg i opprør mot dette systemet. Det begynte i det svarte boligområdet Soweto utenfor Johannesburg, men spredte seg etter hvert til hele landet. Elevopprøret ble brutalt slått ned. Myndighetene brukte militære styrker, gevarer og tanks mot demonstrerende ungdommer. Det første dødsofferet var den elleve år gamle gutten Hector Peterson som ble skutt av en sørafrikansk soldat. Han var den første av over tusen barn og unge som ble skutt, mishandlet eller arrestert.

Soweto-opprøret var begynnelsen på en stadig sterkere motstand mot regimet fra skoleungdommer, fagforeninger og organisasjoner. De siste årene har hundrevis av forskjellige organisasjoner og bevegelser sluttet seg til. Gjennom skoleboikotter og streiker har de rettet stadig mer slagkraftige angrep mot regimet. Men prisen de må betale for sin motstand er høy.

I følge tall fra ulike frivillige organisasjoner har mellom 7.500 og 10.000 barn under 18 år vært fengslet i Sør-Afrika siden juni 1987.

Mange blir tvunget til å flykte fra landet. Derfor har frigjøringsbevegelsen ANC opprettet flere flyktningeleire i nabostatene til Sør-Afrika. Her prøver

de å legge grunnlaget for et annet samfunn som en dag skal avløse apartheid. Men denne tilvarelsen er heller ikke skilnet fra voldshandlingene til apartheid-regimet. Sørafrikanske styrker foretar jevnlig raids mot nabostatene. De bomber flyktningeleire. De bomber Mosambiks havneanlegg og infrastruktur. De støtter opp om kontra-revolusjonære grupper i Mosambik, Zimbabwe og Angola. Zambias president Kenneth Kaunda har understreket viktigheten av at den vestlige verden legger press på Sør-Afrika, både økonomisk og kulturelt. Alternativet er at vi vil oppleve et blodbad som får den franske revolusjon til å minne om en piknik, frykter han.

Blodbadet har allerede begynt. Det skjer hver dag. Vi her i Norge må ta denne utviklingen alvorlig. Vi må bruke økonomiske og politiske virkemidler i vårt bidrag for å fjerne apartheid. Kampanjen SOLIDARITET MED BARN I SØR-AFRIKA har som hovedmål å spre mer informasjon og skape holdninger til det som foregår i Sør-Afrika. Dessuten vil vi samle inn penger til Dora Tamana barnehage i Lusaka, Zambia, som drives av frigjøringsbevegelsen ANC for flyktningebarn i Sør-Afrika. I barnehagen går det om lag hundre småbarn som har måttet flykte med familiene sine fra terror og vold. De trenger penger til å kjøpe bedre lokaler, leker og nødvendig utstyr som senger og komfyrer.

0

Vi legger 55 stor vekt p5 a vise solidaritet med barna fordi de ofte er de st\$rste taperne i apartheid-systemet. Men ogs5 fordi barna er S\$r-Afrikas framtid. Trygg oppvekst 0g kunnskap er avgj\$rende for frigj ringsbevegelsen, ikke minst den dagen S\$r-Afrika blir et fritt land.

S\$r-Afrika er en slags mini-utgave av verden. Et lite mindretall utbytter det store flertallet. Kampen for et fritt S\$r-Afrika m\$ gjerne vere et symbol for internasjonal solidaritet og kravet om en ny konomisk verdensorden. Jeg tror det er viktig at vi ta disse perspektivene med oss n5r vi skal vise solidaritet. Det er ikke barngjertighet eller veldedighet vi vil vise. Barna i Dora Tamana Barnehage eller skoleungdommene i Soweto vil ikke lindre en verkende samvittighet ved 5 motta vire gaver. De krever rettferdighet. Derfor skal var st\$tte ha et politisk utgangspunkt. Nir vi gir penger skal det vare som en naturlig konsekvens av v5rt krav om et fritt S\$r-Afrika.

En dag skal den barndommen som finnes i Dora Tamana ogsa n5 Soweto.

## BARNE-APPELL

"Barn ingen adgang!"

Slik opplever mange barn virkeligheten i S\$-Afrika.

I Norge f5r ikke barn se voldsfilmer. I S\$-Afrika opplever barn og unge vold hver dag.

I Norge har alle barn rett til den samme skolegangen. I S\$-Afrika er

" for svarte barn. P5 skolebenken

god utdanning nærmest "adgang forbudt

i Norge lærer vi 5 sette pris p5 vgr historie 0g kultur. Vi lærer om vikinger, konger og om barnetogene 17.mai. De svarte skolebarna i S\$-Afrika

fir ikke slik undervisning. Historieundervisningen deres begynner med da

den hvite mann kom til Afrika. P5 den miten priver de som bestemmer 5

. f5 de svarte til 5 tro at de ikke er noe verdt. De prtbver a skape passive arbeidere som kan arbeide for lavest mulig lwnn.

I Norge har Vi eget barneombud 0g egne lover som skal hindre overgrep mot barn. "Bakvendt-landet" S\$-Afrika arresterer 0g mishandler unge helt ned i ti-irs alderen.

0

Er det rart at mange vil flykte for a f5 en bedre framtid?

Det s\$-afrikansk\$ frigj\$ ringsbevegelsen driver en barnehage i Zambia for S\$-afrikanske flyktninge-barn. Barnehagen Dora Tamana gir flyktninge-barna lek 0g lerdom - akkurat som barn her i Norge.

. Men de mangler gode lokaler 0g nye leker og mye annet viktig utstyr. Hjelp

0

055 a skaffe dem det. VIS SOLIDARITET MED BARN I S\$-AFRIKA!